

Aan:
mevrouw R. Zuiker

(i.a.a. de overige Statenleden)

Assen, 29 november 2022
Ons kenmerk 48/5.7/2022001707
Behandeld door team Landelijk Gebied
Onderwerp: Beantwoording schriftelijke vragen ex artikel 41 Reglement van orde
over de Voortgangsrapportage Duurzame Melkveehouderij Drenthe

Geachte mevrouw Zuiker,

In uw brief van 27 oktober 2022 stelde u een aantal vragen over de Voortgangsrapportage Duurzame Melkveehouderij Drenthe. Deze vragen beantwoorden wij als volgt.

Vraag 1

In 2016 is de Ontwikkelagenda Melkveehouderij & Natuur gestart. Een van de ambities was destijds dat Drentse melkveebedrijven in 2020 behoren tot de top in duurzame grondgebonden melkveehouderij. Deze ambitie is met het verstrijken van de jaren steeds vooruit geschoven. Op dit moment is het streven om in 2025 tot de top te behoren. a. Wat wordt er concreet verstaan onder 'tot de top behoren'? Wat zijn de criteria om de top te behoren? b. Waarom wordt deze ambitie steeds vooruit geschoven? c. Hoe is PS ervan op de hoogte gesteld dat de ambitie naar voren is verschoven?

Antwoord 1

a. Met onder 'de top behoren' wordt in de ontwikkelagenda verstaan, de ambitie om de melkveehouders uit te dagen om door te groeien naar het niveau van de beste 25% van de melkveehouders in Noord-Nederland. Daarbij zijn de volgende criteria gehanteerd:

Fosfaat	P ₂ O ₅ bodemoverschot per ha voldoet aan < 0 kg P ₂ O ₅ /ha
Stikstof	N- bodemoverschot zonder mineralisatie per ha < 125 kg N/ha *
	reductie > 25 kg N/ha t.o.v. jaar ervoor
Ammoniak	ammoniakemissie < 50 kg NH ₃ /ha
	reductie > 5 kg NH ₃ /ha t.o.v. jaar ervoor
Klimaat	Broeikasgasemissie totaal zonder mineralisatie < 1350 g CO ₂ eq / kg melk *
	reductie > 100 g CO ₂ eq / kg melk
Weidegang	min. 120 dagen/min 720 uur OF min. 120 dagen/ min 6 uur per dag

* Het effect van mineralisatie wordt niet meegenomen in uitstoot. De ingevoerde waarde voor stikstof en klimaat wordt met de emissiefactor per procent veengrond verlaagd.

b. De ambitie is vooruitgeschoven omdat de implementatie van de

ontwikkelagenda richting de boeren pas effectief vanaf 2019 is gestart en de periode daarvoor nodig was om het beloningsinstrument te ontwikkelen. En dat is met een jaar verlengd om boeren de gelegenheid te geven om uit vier jaren, drie jaren te selecteren voor het aanvragen van een beloning. Dit als correctie voor één van de droogte-jaren. Het project is gestart met een groep van 12 melkveehouders om het beloningssysteem te testen, vervolgens een groep van 45 melkveehouders in 2018 en in 2019 een volgende groep van 187. De laatste groep mag in 2023 nog een beloning aanvragen. Eind 2023 kan het programma dan worden afgerond.

- c. *Wij hebben u daarover in de statenontmoetingen, waaronder op 26 februari 2020 geïnformeerd. Verder is het aangegeven in de begrotings- en rapportagecyclus.*

Vraag 2

Sinds 2018 zijn de ambities vertaald naar 5 KPI's en die zijn verbonden aan een beloningsregeling. Kan het college aangeven hoe de relatie tussen de ambities en de KPI's precies is? Dus met welke scores op de KPI's behoren de boeren tot de top in duurzame grondgebonden melkveehouderij?

Antwoord 2

Met Duurzame Melkveehouderij Drenthe worden melkveehouders gestimuleerd duurzamer te boeren. De beloningsregeling met 5 KPI's is ingezet als positieve stimulans. De streefwaarden zijn gebaseerd op de top 25% bedrijven Noord-Nederland in 2015. Met het benoemen van streefwaarden geven wij een stip op de horizon en geven wij concrete richting mee aan de boeren.

Om alle boeren die stip te laten behalen is een hele transitie nodig. Gezien de beperkte omvang van het programma en de beperkte financiële beloning is het niet realistisch te verwachten dat aan het einde van het programma de ambitie volledig is gerealiseerd en alle melkveehouders in Drenthe maximaal scoren op de 5 KPI's.

Met Duurzame Melkveehouderij Drenthe hebben wij de beweging om te komen tot een transitie gestart en stimuleren wij bewustwording. Samen met de partners van de ontwikkelagenda willen wij dat melkveehouders stappen maken naar een meer duurzame bedrijfsvoering. Instrumenten daarbij zijn de beloningsregeling, duurzaamheidsplannen, organiseren van kennissessies, nieuwsbrief, en de inzet van gebiedscontactpersonen.

Vraag 3

De streefwaarden zijn door de stuurgroep van de Ontwikkelagenda Melkveehouderij & Natuur bepaald. a. Wat is de samenstelling van deze stuurgroep en hoe groot is de groep? b. Hoe heeft de stuurgroep de streefwaarden precies bepaald?

Antwoord 3

- a. *De stuurgroep bestaat uit de Natuur- en milieufederatie Drenthe, LTO Noord, Drents Agrarisch Jongeren Kontakt, Natuurmonumenten en de provincie Drenthe. De stuurgroep bestaat uit vijf bestuurders.*
- b. *De streefwaarden komen overeen met de streefwaarden van de*

Melkvee Agenda Noord-Nederland. De landbouw- en natuurpartners zijn gezamenlijk gekomen tot de huidige streefwaarden.

Vraag 4

De streefwaarde van de broeikasgasemissie ligt op 1350 kg/liter. Voor het keurmerk 'On the way to planetproof' ligt deze grens echter op 1200 kg/liter. Bij de start haalt 86,7 % van de boeren de streefwaarde mbt klimaatgasemissie. Waarom heeft GS de KPI streefwaarde broeikasgasemissie niet net zo scherp gesteld als bij het keurmerk 'On the way planetproof'? Graag toelichting.

Antwoord 4

Bij de start van de beloningsregeling was het keurmerk nog niet van start gegaan.

Vraag 5

U komt in de voortgangsrapportage tot de conclusie dat een melkveehouder moeilijk kan sturen op broeikasemissies, omdat de methaanuitstoot zeer beperkt is te beïnvloeden door management. Kan volgens het college een melkveehouder überhaupt 'planetproof' te worden, omdat methaanuitstoot inherent verbonden is met dierlijke melkproductie, en dus melkveehouders altijd bijdragen aan de uitstoot van broeikasgassen? Graag een toelichting.

Antwoord 5

De uitstoot van methaan heeft het grootste aandeel in de CO2 uitstoot van de melkveehouderij. De reductie hiervan kan op bedrijfsniveau worden verlaagd door meer te focussen op het optimaliseren van de ruwvoerproductie. Dit is echter wel een zoektocht voor de individuele melkveehouder. Verhogen van de ruwvoer kwaliteit en -kwantiteit zorgt voor een lagere behoefte aan externe input in de vorm van krachtvoer. Hierbij valt bijvoorbeeld ook te denken aan het gebruik van vlinderbloemigen waardoor de hoeveelheid kunstmest kan worden verlaagd. Ook meer focus op het gebruik van vers gras door bijvoorbeeld meer te weiden zorgt voor een lagere CO2 footprint. Daarnaast zijn er diverse innovatieve oplossingen die zorgen voor een verlaging van de CO2 emissies. Hierbij valt te denken aan bijvoorbeeld mono-mestvergisting, voederadditieven en ook via de fokkerij.

Vraag 6

De broeikasgasemissies worden berekend per liter; dit geeft een stimulans om per bedrijf zoveel mogelijk melk te produceren. Hoe valt deze stimulans te combineren met extensivering van de melkveehouderij?

Antwoord 6

Maatschappelijke organisaties en consumenten vragen steeds vaker om informatie over de milieudruk van een product. Daarom wordt de CO2 footprint in de zuivelketen uitgedrukt per kg melk.

In hoeverre een beloning voor een lagere CO2 footprint er toe leidt dat een bedrijf de melkproductie gaat verhogen is maar de vraag. Dit hangt namelijk af van meerdere factoren. Hierbij valt onder andere te denken aan extra investeringen in fosfaatrechten, extra voer en meer mestafzetkosten. Zoals aangegeven in het antwoord op vraag 5 is het voor een individuele melkveehouder interessanter om te focussen op het optimaliseren van de ruwvoerproductie om de CO2 footprint te verlagen.

Vraag 7

a. Vindt het college het programma Duurzame Melkveehouderij tot nu toe geslaagd? Zo ja, op welke punten is het dan geslaagd? Graag toelichting. b. Gaat GS aan de hand van de voortgangsrapportage het project Duurzame Melkveehouderij bijsturen? Zo ja, hoe? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 7

a. *Hoewel het project nog loopt, vinden wij dat het nu al geslaagd is omdat het een integrale aanpak betreft van opgaven, waarbij ondernemerschap bij de boer blijft en de boer wordt uitgedaagd om zijn bedrijfsvoering te optimaliseren. De deelnemers zijn enthousiast over de KPI aanpak om door positieve stimulering te komen tot verduurzaming van de bedrijfsvoering. De aanpak biedt perspectieven om breder toegepast te kunnen worden. Op de statenexcursie van 8 juni 2022 is hierover een toelichting gegeven. In het project trekken wij al jaren samen op met landbouw- en natuurpartners. Hoewel wij als provincie op dit moment een beperkte rol hebben en het landbouwbeleid en financiering vooral Europees en nationaal wordt vormgegeven, vinden wij het van belang om initiatief te nemen. Daarom hebben wij destijds ingezet op de KPI aanpak. De provincie Drenthe was de eerste provincie die deze aanpak hanteerde om boeren te stimuleren om te verduurzamen. Wij zien dat inmiddels ons initiatief bredere interesse krijgt en dat ook op nationaal niveau hier aandacht voor is.*

- b. Op dit moment vinden de laatste voorbereidingen plaats voor het vervolg via het programma BBND, waarin wij de ervaringen van het project DMD meenemen en verbeteren, onder andere met de uitbreiding van de set van KPI's.*

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Drenthe,

, voorzitter

, secretaris

**Partij voor
de Dieren**
Drenthe

Aan de voorzitter van de Provinciale Staten van de provincie Drenthe

**Mevrouw J. Klijnsma
Postbus 122
9400 AC Assen**

27 oktober 2022

**Betreft: Schriftelijke vragen ex art 41 Reglement van Orde met betrekking tot
Voortgangsrapportage Duurzame Melkveehouderij Drenthe**

Geachte voorzitter,

In juli 2022 kregen Provinciale Staten de Voortgangsrapportage Duurzame Melkveehouderij Drenthe toegestuurd. Over deze voortgangsrapportage heeft de Partij voor de Dieren de volgende vragen.

1. In 2016 is de Ontwikkelagenda Melkveehouderij & Natuur gestart. Een van de ambities was destijds dat Drentse melkveebedrijven in 2020 behoren tot de top in duurzame grondgebonden melkveehouderij.

Deze ambitie is met het verstrijken van de jaren steeds vooruit geschoven. Op dit moment is het streven om in 2025 tot de top te behoren.

- a. Wat wordt er concreet verstaan onder 'tot de top behoren'? Wat zijn de criteria om de top te behoren?
- b. Waarom wordt deze ambitie steeds vooruit geschoven?
- c. Hoe is PS ervan op de hoogte gesteld dat de ambitie naar voren is verschoven?

2. Sinds 2018 zijn de ambities vertaald naar 5 KPI's en die zijn verbonden aan een beloningsregeling.

Kan het college aangeven hoe de relatie tussen de ambities en de KPI's precies is? Dus met welke scores op de KPI's behoren de boeren tot de top in duurzame grondgebonden melkveehouderij?

3. De streefwaarden zijn door de stuurgroep van de Ontwikkelagenda Melkveehouderij & Natuur bepaald.

a. Wat is de samenstelling van deze stuurgroep en hoe groot is de groep?

b. Hoe heeft de stuurgroep de streefwaarden precies bepaald?

4. De streefwaarde van de broeikasgasemissie ligt op 1350 kg/liter. Voor het keurmerk 'On the way to planetproof' ligt deze grens echter op 1200 kg/liter.

Bij de start haalt 86,7 % van de boeren de streefwaarde mbt klimaatgasemissie.

Waarom heeft GS de KPI streefwaarde broeikasgasemissie niet net zo scherp gesteld als bij het keurmerk 'On the way planetproof'? Graag toelichting.

5. U komt in de voortgangsrapportage tot de conclusie dat een melkveehouder moeilijk kan sturen op broeikasemissies, omdat de methaanuitstoot zeer beperkt is te beïnvloeden door management.

Kan volgens het college een melkveehouder überhaupt 'planetproof' te worden, omdat methaanuitstoot inherent verbonden is met dierlijke melkproductie, en dus melkveehouders altijd bijdragen aan de uitstoot van broeikasgassen?

Graag een toelichting.

6. De broeikasgasemissies worden berekend per liter; dit geeft een stimulans om per bedrijf zoveel mogelijk melk te produceren.

Hoe valt deze stimulans te combineren met extensivering van de melkveehouderij?

7. a. Vindt het college het programma Duurzame Melkveehouderij tot nu toe geslaagd? Zo ja, op welke punten is het dan geslaagd? Graag toelichting.

b. Gaat GS aan de hand van de voortgangsrapportage het project Duurzame Melkveehouderij bijsturen? Zo ja, hoe? Zo nee, waarom niet?

Alvast hartelijk dank voor uw antwoorden.

Renate Zuiker